

BABYLON – rozhledna

Rozhledna Babylon na Zeleném kopci u Kramolína byla postavena roku 1831 hrabětem Haugwitzem. Stavba narušená dělostřeleckou palbou byla v roce 1866 opravena cihelnou nástavbou. Současně byla o jedno podlaží snížena. Původně měla výšku kolem 40 metrů

Otevřeno: květen-září v so, ne a svátky 13-17

Vstupné: 15,- Kč dospělí, 10,- Kč školáci do 15 let.

Správce: Jaroslav Odstrčil, Kramolín 17, tel: 568 645 317 – dnes bude od 11h

Mohelenská hadcová step - <http://botany.cz/cs/mohelno/>

Národní přírodní rezervace na jihozápadní Moravě; rozloha 57 ha. Mohutný, až 120 m vysoký, příkrý skalní svah nad meandrem řeky Jihlavy, s řadou vzácných rostlin a bezobratlých živočichů. Rostliny se často objevují v zakrslé formě, tzv. nanismus. Významné mineralogické naleziště.

Mohelenská hadcová step je chráněné území o rozloze 48 hektarů nacházející se v sousedství obce Mohelno v okrese Třebíč. Je unikátní svou flórou a faunou, které jsou kromě geografické polohy a klimatických poměrů ovlivněny i substrátem, kterým je silně bazický hadec. Nachází se zde například i pouhým okem viditelné sinice *Stigonema* nebo *Hassallia*.

Mohelenská hadcová step patří k nejpozoruhodnějším a nejcennějším přírodním rezervacím v celé České republice. Výměra této rozlehlé rezervace činí přes 50 hektarů a nachází se v kraji Vysočina (okres Třebíč), v nadmořské výšce od 260 do 384 m. Jedná se vlastně o rozsáhlý skalnatý amfiteátr nad údolím řeky Jihlavy a o oblast přilehlé plošiny. Lokalita je hodnota především pro cenná xerothermní společenstva hadcové stepi, teplomilných trávníků a hadcových borů.

Hadec, který tvoří podloží této lokality, je horninou, která vznikla z ultrabazických vyvřelých hornin a obsahuje vysoký podíl oxidů hořčíku, někdy se hovoří dokonce o jeho toxicitě. Značně se i přehřívá, čímž na něm vzniká zvláštní extrémně teplé a suché mikroklima.

Byť keříky zdejšího symbolu jara kručinky chlupaté (*Genista pilosa*) se teprve obalují poupaty, mochna písečná (*Potentilla arenaria*) je již v plném květu, k tomu jí zdárně sekunduje vzácnější tařinka horská (*Alyssum montanum*).

Ze štěrbin skal se začínají ke světlu prodírat kapradiny. Některé z nich patří k naprostým unikátům, kromě běžnějších sleziníků zde roste především jedinečná podmrsvka hadcová (*Notholaena marantae*), cenný je i sleziník hadcový (*Asplenium cuneifolium*). Zdejší výskyt těchto kapradin je možný jedině díky jejich vlastnosti snášet extrémně velké vyschnutí. Na náhorní plošině stepi je možné již v této době si povšimnout zdejší zvláštnosti – nanismu,

tedy trpasličí formy růstu některých druhů rostlin, která je způsobena nízkým obsahem živin v hadcové půdě a výjimečnými klimatickými podmínkami. Právě na této plošině se později také ve velkém rozsvítí hvozdík Pontederův (*Dianthus pontederae*), travnička obecná hadcová (*Armeria vulgaris* subsp. *serpentina*) a hvězdnice zlatovlásek (*Aster linoisyris*).

Stromový porost stepi je složen především z vzácné formy borovice lesní (*Pinus sylvestris* subsp. *hamata*), z keřů zaujme dřín obecný (*Cornus mas*) a jalovec (*Juniperus communis*). Na zdejších borovicích je časté jmelí bílé borovicové (*Viscum album* subsp. *austriacum*).

Léto na hadcové stepi je vždy velice suché a horké. Teplota hadcových skal bývá běžně zhruba o 20 stupňů vyšší, než je teplota okolní. Klimaticky nejextrémnější části této lokality

jsou skalnaté stepní svahy nad řekou Jihlavou.

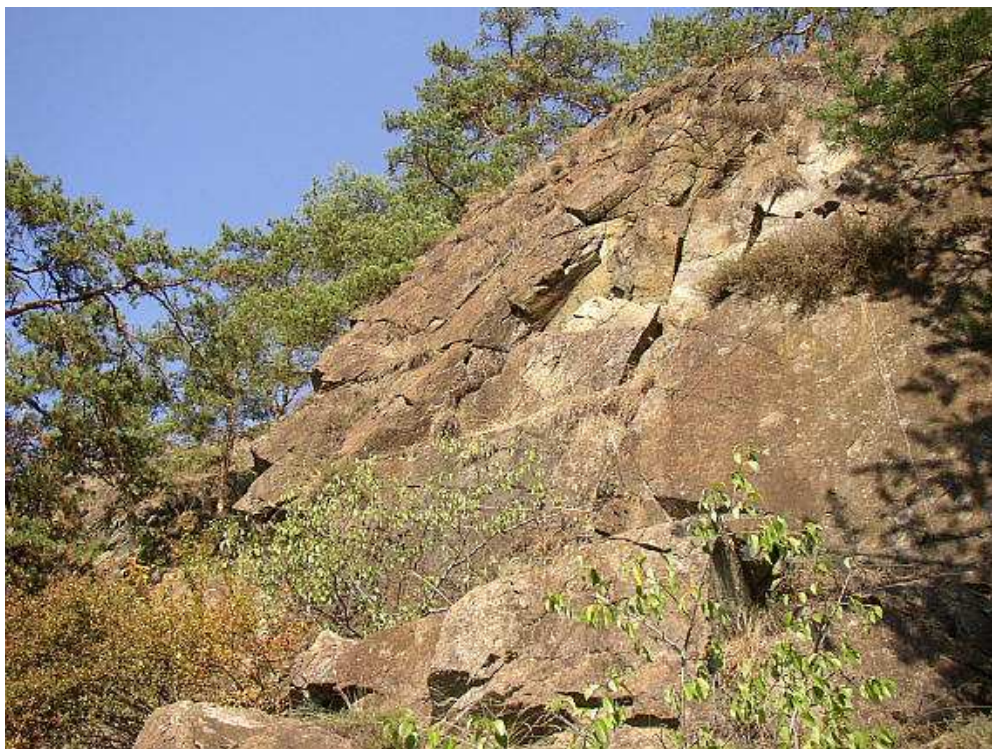
Na suchých a výslunných stanovištích již koncem června vykvetly výrazně dekorativní koberce bílojetele německého (*Dorycnium germanicum*), ožanky kalamandry (*Teucrium chamaedrys*) a svérázný kontrast k nim dotvářely husté rozevláté laty vonných květů svízele syříšťového (*Galium verum*), úbory hadího mordu rakouského (*Scorzonera austriaca*). Smetanově bílé květy prozrazují plamének přímý (*Clematis recta*). Na rozdíl od jiných často v zahradách pěstovaných druhů, není tento plamének popínavý. Roste u nás na stepních stráních a patří k ohroženým druhům. Vzácné jsou i nízký sesel fenyklový (*Seseli hippomarathrum*), vyšší divizna brunátná (*Verbascum phoeniceum*) a rozrazil klasnatý (*Pseudolysimachion spicatum*), neschází tu lnice kručinkolistá (*Linaria genistifolia*) nebo bodlák nicí (*Carduus nutans*).

Úpal silně poznamenal pryšec sivý menší (*Euphorbia seguieriana*), jehož šedé úzké listy byly spálené už v červenci. Ze sedmi druhů zde se vyskytujících pryšců je právě tento jednoznačně nejvzácnější. Vyskytuje se u nás pouze na dvou lokalitách, které leží obě na jižní Moravě. Na sluncem zalitých skalách se tísní rozchodníky. Nejdříve se objevily květy rozchodníku ostrého (*Sedum acre*), později se rozkvetl i rozchodník bílý (*Sedum album*).

Zajímavé je zdejší zastoupení cibulovitých rostlin. Bělozářka větvnatá (*Anthericum ramosum*) kvete zde již od poloviny června a tato lokalita je nejvysunutějším místem výskytu tohoto stepního druhu do Českomoravské vrchoviny. Později vykvétající teplomilný česnek žlutý (*Allium flavum*) se na mohelenské stepi zase dotýká severozápadní hranice svého rozšíření.

Velice nápadnými vyššími druhy zdejších stepních strání jsou například pupava obecná (*Carlina vulgaris*), čistec přímý (*Stachys recta*), hlaváč žlutavý (*Scabiosa ochroleuca*), nejnápadnější travinou stepi je zas kavyl chlupatý (*Stipa dasyphylla*), jehož dlouhé chlupaté osiny s obilkami se nesly stepí nejhojněji v červenci. Na náhorní plošině vykvetla i zajímavá varieta kavylu Ivanova – k. I. pýřitý (*Stipa pennata* var. *puberula*). Mohelenská hadcová step tedy neztrácí nic na své jedinečnosti ani v parných letních měsících.

